

III/1-Gn 26 /68

Ministerstvo vnitra
Správa vyšetřování VB

MV – Správa vyšetřování VB podává
zprávu o mimořádných událostech, které
se odehrály ve dnech 21. – 25. srpna
1968 na různých místech republiky,
„...mající vztah k cizím vojskům“
1968, srpen 27., Praha
NA, GProk, sp. zn. III/1 Gn 26/68, nezpracováno

číslo:
27. srpna 1968

Sled mimořádných událostí
mající vztah k cizím vojskům .

T Dne 21.8.1968 ve 12,15 hod. v obci Černovice okr. Pel-
hřimov řidič nákladního auta Sovětské armády Nikolaj Bohorodský,
nar. 1948, narazil při projíždění náměstí vozidlem, které mělo
ve vleku dělo, do rohu domu čp. 26. Nárazem byla povalena stěna
do bytu a zdivem byla těžce zraněna Marie Chramostová, nar. 22.
11.1882. Jmenovaná byla převezena do nemocnice v Počátkách; hmot-
ná škoda nebyla vyčíslena. Prošetřovalo OO-VB Černovice.

T Dne 21.8.1968 ve 13,45 hod. v obci Černovice okr. Pel-
hřimov řidič nákladního skříňového auta jednotky Sovětské
armády nedbal dopravní značky označující výšku železničního nad-
jezdu a vrchem vozidla narazil do železného mostu a tento posunul
asi o 40 cm do strany. Došlo k pokroucení kolejnic a přerušení
železniční dopravy na neurčitou dobu. Hmotná škoda dosud nebyla
zjištěna. Prošetřovalo OO-VB Černovice.

T Dne 21.8.1968 v 11,30 hod. došlo na křižovatce silnic
Plzeň - Nepomuk, Nebilovy - Starý Plzenec ke srážce nákladního
auta T 111, které řídil Václav Červan, nar. 24.2.1924, bytem
Karlovy Vary, s tankem vojsk Varšavské smlouvy, neznámé značky
a státní příslušnosti. Nehodu zavinil regulčík Sovětské armády,
který v uvedených místech nedostatečně řídil dopravu. Tank po
nehodě odejel. Ke zranění osob nešlo. Na nákladním autě
vznikla škoda 100.000,-Kčs. Nehodu prošetřovalo OO-VB Starý
Plzenec, okr. Plzeň jih.

2-

T Dne 21.8.1968 kolem 12,00 hod. byl mezi obcemi Vazec - Štrba okr. Lipt. Mikuláš zachycen nezjištěným pásovým vozidlem vojsk Varšavské smlouvy motocyklista Ferdinand Moštěnický, nar. 21.8.1921, bytem Banská Štiavnica. Jmenovaný byl namíste usmrcen. Tandemistka Helena Moštěnická utrpěla těžké zranění a nechází se v nemocnici v bezvědomí. Vyšetřuje skupina vyšetřování OVB Lipt. Mikuláš.

T Dne 21.8.1968 kolem 13,45 hod. v obci Dolní Polubný, okr. Jablonec nad Nisou nezvládl řidič Sovětské armády řízení nákladního cisternového vozu v důsledku nepřiměřené rychlosti. Narazil do budovy, přičemž došlo ke vznícení pohonných hmot a uvolnění sudu s pohonnými hmotami. Hořícím sudem byla sražena na zem nezl. Dáša Straková, která uhořela. Týmž vozidlem byla zachycena a vlečena matka jmenované Miloslava Straková, zdravotní sestra, bytem Desná, která též uhořela. Nákladní vozidlo bylo zcela demolované. Řidič havarovaného vozidla byl převzat projíždějíci jednotkou. Vyšetřovalo OO-VB Jablonec nad.Nisou.

T Dne 21.8.1968 v 11,45 hod. narazil v Dolních Kralovicích okr. Benešov obrněný vůz Sovětské armády do dřevěné trafiky, kterou zcela zničil a současně usmrtil Boženu Veselou, nar. 6.12.1894, bytem Dolní Kralovice čp. 186 a Josefa Buříka, nar. 5.11.1909, bytem Dolní Kralovice čp. 255. Hmotná škoda činí asi 5.000,-Kčs. Na vozidle č. 325 nebyla jmenovitě zjištěna. Vyšetřuje skupina vyšetřování OVB Benešov.

T Dne 21.8.1968 v 17,40 hod. při průjezdu kolony obojživelných transportérů Habartovem okr. Sokolov házelo větší množství přihlížejících osob na projíždějíci vozidla hlínu. Nezjištěný pachatel místo hlíny vhodil kámen, který zranil řidiče transportéru. Poraněný řidič byl ošetřen pohotovostním lékařem ve Svatavě. Lékař zjistil lehkou újmu na zdraví a současně i to, že řidič požil alkoholické nápoje. Po ošetření pokračoval řidič se svou skupinou do místa soustředění.

Dne 21.8.1968 v odpoledních hodinách mezi Svárovem a Podkozí okr. Kladno byl nalezen na silnici usmrcený řidič mopedu Ota Trousil /1930/ bytem Praha 6. Usmrcený byl podle slov sovětského důstojníka zachycen vojenským vozidlem, které z místa odejelo. Šetří OO-VB Unhošť.

Dne 21.8.1968 ohlásil náčelník SVB Hradec Králové, že v Jilemnici byl postřelen do ramene a hrudníku občan Mühl a Naďa Hovorková do břicha. Bližší data zatím nezjištěna.

Dne 21.8.1968 došlo u budovy Čs. rozhlasu v Praze ke zranění občanů střelami vojáků Varšavské smlouvy. Toho dne tam byly 2 osoby poraněny střelami na hlavě a 1 osoba byla střelena do břicha. 4 osoby byly namísto střelami usmrceny.

Další zranění střelami je hlášeno z místa od Hlavního nádraží v Praze, kde došlo k postřelení dvou občanů.

Hlášeno dozorčímu HSVB a MSVB Praha.

Dne 21.8.1968 kolem 13,30 pěší vojáci Varšavské smlouvy střelbou do hloučku občanů v Praze 2 v Sázavské ulici zranili 4 občany. /hlášeno dozorčímu HSVB bez bližších údajů/

Ve stejnou dobu v Praze 2, v Balbínově ulici došlo k výbuchu muničního vozu a tím zraněno celkem 17 osob, vojáků i civilistů. /hlášeno dozorčímu HSVB bez bližších údajů./

Dne 21.8.1968 kolem 12,30 hod. došlo při střetu vojsk Varšavské smlouvy s našimi občany v Praze k zapálení několika tanků. Dozorčímu HSVB hlášeno, že u Čs. rozhlasu hoří 3 tanky, u Národního musea 1 tank a u Dětského domu na Příkopech též 1 tank.

Dne 21.8.1968 SVB Brno oznámila /mjr.Rak/, že toho dne v Brně došlo ke třem případům střelby, při které byl 1 občan usmrcen a 2 občane zraněni.

Dne 21.8.1968 se pokusili vojáci maďarské armády v Banské Bystrici odzbrojit stržm.VB Mačaje, přičemž jmenovaného postřelili 5 ranami do nohy.

Banská Bystrica dále hlásí, že u obce Detva okr. Zvolen

-4-

T byli ve 13,50 hod. dne 21.8.1968 zastřeleni 2 občané sovětskými vojáky a 3 - 5 občanů bylo zraněno. Shluk lidí bránil sovětské jednotce v postupu, na vozidla byly házeny kameny a proto došlo k použití zbraní. Podobná situace v chování občanů je dle hlášení i na jiných místech. /pplk. Wágner/

T Dne 21.8.1968 ve 14.30 SVB Košice ohlásila, že v Košicích jsou 3 mrtví a 20 raněných při incidentu se sovětskými vojsky, kdy docházelo k házení kamenů na motorová vozidla.

< Téhož dne ve 22,45 SVB Košice ohlásila, že počet usmrce-
ných občanů se zvýšil na asi 6 osob a počet zraněných asi na
60 - 80 občanů. Občané v Košicích převrátili během dne asi 6
sovětských aut a po sovětských vojácích házeli kamením.
/pplk. Svetlík/

↓ Dne 21.8.1968 ohlásila SVB Bratislava /pplk. Grlický/,
že během dne bylo v Bratislavě 12 osob zraněných a 3 osoby
usmrčeny.

T Dne 21.8.1968 byla při incidentu v Liberci postřelena
zdravotní sestra z Liberce Eva Livečková, nar. 1947, která
zranění dne 24.8.1968 v liberecké nemocnici podlehla.

-5-

T Dne 22.8.1968 v 19,30 hod. u Žásmuk okr. Kolín havaroval se služebním automobilem MV kpt. Emil Janý, služebně zařazen na oddělení Stb Kolín. Zraněn nebyl nikdo. Způsobená škoda činí asi 10.000,-Kčs. K havarii došlo vinou sovětského obrněného mostního transportéru, jehož řidič se náhle rozjel proti služebnímu automobilu a kpt. Janý, aby zabránil střetnutí, strhl řízení do levé strany vozovky, kde narazil smykem do stromu.

v Dne 22.8.1968 hlášeno z Košic /SVE/, že k 6 usmrceným v Košicích přibylo usmrcení dalších 2 občanů v okolí Košic. K těmto následkům došlo za situace, kdy při procházení vojsk došlo k napadení a podpálení 6 motorových vozidel.

2 Dne 22.8.1968 ve 14,15 hod v Č. Budějovicích zadržela okupační vojska rozhlasový vůz ČSA, který agitoval pro Dubčeka. Okupační vojska vůz zabavila. /plk.Bouda/

Dne 22.8.1968 podle hlášení MOVEB Ruzyň předali na MOVEB sovětské důstojníci 30 nákladních vozidel, která odebrali v různých podnicích na Slovensku za vlastní poškozená vozidla.

-6-

T Dne 23.8.1968 v 16,30 hod. v obci Zbůch okr. Plzeň sever nedal přednost v jízdě s cisternovým vozidlem armády SSSR nezjištěný řidič a narazil do trambusu, který řídil Petr Skala, nar. 1949. Při nehodě byl Skala těžce zraněn a na trambusu vznikla škoda asi 30.000,-Kčs.

< 2 SVE Brno oznámila /pplk.Rak/, že dne 23.8.1968 byl v Uherském Hradišti pohřbíván sovětský voják, zastřelený v Kosičích.

T Dne 23.8.1968 c 13,40 hod. se střílelo u Rudého práva v Praze 3, Na Florenci. Situaci zapříčinili učedníci, kteří si postavili do vozovky štafle, se kterých sledovali hledaná auta s označenými pozn. čísly. Štafle ve vozovce bránily projíždějícím vozidlům okupační armády. Kolona srazila štafle s učedníky, přičemž byl jeden z nich těžce zraněn.

7

T

Dne 24.8.1968 v 16,25 hod. bylo oznámeno ze zdravotního střediska ÚNZ v Praze 2, že tam byl převezen npor. Jaroslav Matula, nar. 25.1.1925, zařazený na OO-VB Praha2, který má průstřel na vnitřní straně poloviny pravého bérce. Jedná se o těžké zranění. Bylo zjištěno, že jmenovaný šel v kritickou dobu v civilním oděvu koupit chléb a při příchodu na roh Myslíkovy ulice a ulice Náplavní počali příslušníci vojsk Varšavské smlouvy střílet po občanech, kteří vyvěšovali letáky, přičemž došlo k postřelení npor. Matuly. Jmenovaný byl převézen do zdrav. střediska MV v Krakovské ulici, Praha2.

2

Dne 24.8.1968 v 19,00 hod. vznikl z dosud nezjištěné příčiny požár dvou stohů balíkové slámy u obce Tursko, okr. Praha západ. Bylo zjištěno, že poblíže stohů se ve večerních hodinách pohybovali neznámí vojáci. Požárem bylo zničeno 10 - 12 vagónů s slámy v ceně asi 30.000,-Kčs ke škodě JZD Tursko. Požár byl lokalizován několika požárními sbory. Ke zranění osob nedošlo. Vyšetřuje OO-VB Hostivice s OO-VB Praha - západ.

T

Dne 24.8.1968 ve 22.15 hod. okupační vojsko střílelo po vozidlech, a sice v Praze u Podolské vodárny, kde byl zničen automobil Žuk a motocykl. Dále tam byly usmrceny 3 osoby a 2 osoby těžce zraněny.

Dne 25.8.1968 v 6,45 hod. ohlásil štáb CO státu na HSVB, že podle očitých svědků jsou z ministerstva těžkého strojírenství odváženy zbraně sovětským obrněným transportérem. Jde pravděpodobně o zbraně LM.

T Dne 25.8.1968 ve 21.05 hod. na Libeňském mostě v Praze 8 okupační vojska postřelila řidiče civilního vozidla a dvě ženy, které tvořily posádku vozidla. Auto na výzvu vojsk nezastavilo. Jde o zranění lehké.

Náčelník správy vyšetřování VB:

mjr. dr. Jaroslav Šturma
mjr.dr. Jaroslav Š t u r m a .